U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **M. R.**, zast. opatrovníkem Organizace pro pomoc uprchlíkům, proti neuvedenému žalovanému, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 2. 2011, č. j. 3 Na 180/2010 – 4,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Podáním ze dne 2. 11. 2010 žalobce žádal o prošetření postupu Policie České republiky a propuštění ze Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová, Bělá pod Bezdězem. V podání uvedl, že dne 18. 10. 2010 rozhodl soud o jeho vyhoštění na dobu 2 let a bylo mu dáno 14 dní na opuštění České republiky. Dne 25. 10. 2010 se dostavil na pracoviště inspektorátu cizinecké policie v Děčíně za účelem vyzvednutí výjezdního příkazu. Na místě byl zatčen, přičemž tento postup byl vysvětlen tak, že příslušná soudkyně omylem opomněla nařídit eskortování žalobce na Ukrajinu. Žalobci není zřejmé, proč byl zatčen a umístěn do zařízení pro zajištění cizinců, když v době zatčení měl ještě 7 dní na odcestování z Česka, neporušil žádný zákon a na policii se dostavil dobrovolně. Je přesvědčen, že byl zatčen bezdůvodně, policie se neřídila rozhodnutím soudu, a tím porušila zákon a zasáhla do jeho práv.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 18. 11. 2010, č. j. 3 Na 180/2010 – 3, žalobce vyzval, aby ve lhůtě 21 dnů od doručení usnesení odstranil vady žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zejména aby označil žalovaného, zásah, proti němuž se domáhá ochrany, vylíčil rozhodující skutečnosti, označil důkazy, jichž se dovolává, a navrhl výrok rozsudku. Současně žalobce poučil, že nebude-li ve stanovené lhůtě podání řádně opraveno a doplněno a v řízení pro tento nedostatek nebude lze pokračovat, soud podání odmítne.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 2. 2. 2011, č. j. 3 Na 180/2010 – 4, žalobu odmítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění uvedl, že přestože usnesení městského soudu ze dne 18. 11. 2010 bylo žalobci doručeno dne 26. 11. 2010, žalobce v rámci stanovené 21-denní lhůty, která marně uplynula dne 17. 12. 2010, ani později až do dne vydání usnesení (tj. 2. 2. 2011) žalobu nedoplnil, její vady nenapravil a na usnesení ze dne 18. 11. 2010 nijak nereagoval. V řízení proto nebylo možno pokračovat. Vzhledem k tomu, že usnesení městského soudu ze dne 2. 2. 2011 se žalobci nepodařilo doručit, když dne 21. 2. 2011 prostředník Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová odmítl převzetí zásilky, neboť žalobce se odstěhoval, Městský soud v Praze usnesením ze dne 25. 2. 2011, č. j. 3 Na 180/2010 – 8, ustanovil opatrovníkem žalobce pro řízení Organizaci pro pomoc uprchlíkům, se sídlem K. 4, P. 9.

Proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 2. 2011, č. j. 3 Na 180/2010 – 4, se žalobce (dále též „stěžovatel“) prostřednictvím ustanoveného opatrovníka bránil kasační stížností ze dne 13. 4. 2011, podanou z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., ve které navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. Namítal, že nehovoří dostatečně českým jazykem a není seznámen s českým právním řádem, nerozuměl proto usnesení ze dne 18. 11. 2010, kterým byl vyzván k odstranění vad žaloby, a nemohl ani seznat potřebu požádat o právní pomoc příslušnou nevládní organizaci. Stěžovatel současně s odkazem na § 105 odst. 2 s. ř. s. požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů.

Přípisem ze dne 21. 4. 2011, č. j. 3 Na 180/2010 – 17, městský soud zaslal stěžovateli formulář potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech k žádosti o ustanovení právního zástupce (tzv. formulář o. s. ř. č. 060) spolu s výzvou, aby jej stěžovatel řádně vyplněný předložil městskému soudu ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení výzvy. Současně stěžovatele poučil, že nebude-li výzvě ve stanovené lhůtě vyhověno, bude mít soud za to, že splnění zákonných podmínek pro osvobození od soudních poplatků, resp. pro ustanovení právního zástupce nebylo prokázáno a žádost o ustanovení zástupce bude zamítnuta. Přestože byl stěžovatel v řízení zastoupen opatrovníkem, nebyla výzva zaslána opatrovníkovi, ale jen stěžovateli. Obálka s výzvou byla vrácena soudu s poznámkou, že adresát se nachází od 28. 12. 2010 v Rakousku.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 20. 5. 2011, č. j. 3 Na 180/2010 – 23, rozhodl, že žalobci se neustanovuje zástupce pro řízení o kasační stížnosti. V odůvodnění vyložil, že výzva k vyplnění potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech ze dne 21. 4. 2011 nemohla být žalobci doručena, neboť ze zprávy Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová ze dne 17. 5. 2011 vyplývá, že ode dne 28. 12. 2010 se již stěžovatel v tomto zařízení nenachází, neboť bylo realizováno jeho správní vyhoštění a jeho pobyt není znám. Jelikož žalobce ani nemohl doložit, že by u něho byly dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, což je podle § 35 odst. 8 s. ř. s. podmínkou pro ustanovení zástupce, soud stěžovateli zástupce neustanovil.

Následně městský soud usnesením ze dne 22. 6. 2011, č. j. 3 Na 180/2010 – 28, vyzval stěžovatele (jeho opatrovníka) k odstranění vad kasační stížnosti, podané proti usnesení ze dne 2. 2. 2011, č. j. 3 Na 180/2010 – 4, ve lhůtě 1 měsíce od doručení usnesení. Vymezil, že kasační stížnost neobsahuje náležitosti podle § 103 s. ř. s., a ve smyslu § 105

odst. 2 s. ř. s. stěžovatele poučil, že musí být zastoupen advokátem. Uzavřel, že pokud nebude podání řádně doplněno, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne.

Stěžovatel v podání ze dne 12. 7. 2011, podaném prostřednictvím ustanoveného opatrovníka, uvedl, že se jedná o doložení náležitostí ve věci kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 5. 2011, č. j. 3 Na 180/2010 – 23, kterým byla žaloba stěžovatele odmítnuta. Současně doložil kopii dokladu o vysokoškolském právnickém vzdělání pověřeného zaměstnance opatrovníka Mgr. H. F., které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Po předběžném posouzení splnění zákonných náležitostí kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že **kasační stížnost nesplňuje zákonem předepsané náležitosti.**

Podle § 105 odst. 2 s. ř. s. *„stěžovatel musí být zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.“*

Podle § 106 odst. 3 s. ř. s. *„nemá-li kasační stížnost všechny náležitosti již při jejím podání, musí být tyto náležitosti doplněny ve lhůtě jednoho měsíce od doručení usnesení, kterým byl stěžovatel vyzván k doplnění podání. Jen v této lhůtě může stěžovatel rozšířit kasační stížnost na výroky dosud nenapadené a rozšířit její důvody. Tuto lhůtu může soud na včasnou žádost stěžovatele z vážných důvodů prodloužit, nejdéle však o další měsíc.“*

Podle § 37 odst. 5 s. ř. s. *„předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.“*

Nejvyšší správní soud se nejprve musel vypořádat s otázkou, proti kterému rozhodnutí městského soudu projednávaná kasační stížnost směřuje. Dospěl k závěru, že předmětem řízení je kasační stížnost stěžovatele ze dne 13. 4. 2011, směřující proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 2. 2011, č. j. 3 Na 180/2010 – 4, kterým soud odmítl žalobu stěžovatele. Přestože totiž stěžovatel v podání ze dne 12. 7. 2011 uvedl, že se jedná o „doložení náležitostí ve věci kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 5. 2011, č. j. 3 Na 180/2010 – 23“, současně v tomto podání uvedl, že se jedná o doplnění kasační stížnosti proti usnesení, „kterým byla žaloba stěžovatele odmítnuta“. Stěžovatel si tedy v tomto podání protiřečí. Pokud by se pak mělo jednat o doplnění kasační stížnosti proti usnesení ze dne 20. 5. 2011, kterým nebyl stěžovateli ustanoven zástupce pro řízení o kasační stížnosti, je třeba konstatovat, že proti tomuto usnesení se stěžovatel včasnou kasační stížností vůbec nebránil, a nemůže se tedy jednat o doplnění takové kasační stížnosti. Pokud by se přitom v případě podání ze dne 12. 7. 2011, které bylo téhož dne zasláno soudu, mělo jednat o samostatnou kasační stížnost proti usnesení ze dne 20. 5. 2011, které bylo stěžovateli (resp. jeho opatrovníku) doručeno dne 27. 5. 2011, jednalo by se o kasační stížnost zjevně opožděnou, neboť podle § 106 odst. 2 s. ř. s. *„kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí.“* Mimoto je zřejmé, že stěžovatel podáním ze dne 12. 7. 2011 reagoval na usnesení městského soudu ze dne

22. 6. 2011, č. j. 3 Na 180/2010 – 28, které bylo stěžovateli doručeno dne 29. 6. 2011 a kterým byl vyzván k odstranění vad kasační stížnosti ze dne 13. 4. 2011, směřující proti usnesení ze dne 2. 2. 2011.

Z výše citovaných zákonných ustanovení vyplývá, že v řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem, ledaže má on, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání vyžadované pro výkon advokacie. Nejvyšší správní soud je nucen konstatovat, že tato podmínka nebyla v případě stěžovatele splněna, a kasační stížnost stěžovatele ze dne 13. 4. 2011 tak nesplňuje náležitost předepsanou v § 105 odst. 2 s. ř. s. Stěžovatel, resp. jeho opatrovník si přitom byl povinného zastoupení vědom, neboť současně s kasační stížností požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů. Nicméně poté, kdy Městský soud v Praze usnesením ze dne 20. 5. 2011, č. j. 3 Na 180/2010 – 23, rozhodl, že se stěžovateli zástupce pro řízení o kasační stížnosti neustanovuje, stěžovatel se proti tomuto usnesení nebránil kasační stížností, a to i přesto, že mu bylo toto usnesení dne 27. 5. 2011 řádně doručeno. Přestože tedy městský soud pochybil, když opomněl opatrovníkovi stěžovatele doručit výzvu k vyplnění potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech ze dne 21. 4. 2011, čímž mu znemožnil na tuto výzvu reagovat (tuto výzvu doručoval pouze přímo stěžovateli), samotné usnesení o neustanovení zástupce již opatrovníkovi doručeno bylo, a tento se proti němu mohl v zastoupení stěžovatele bránit včasnou kasační stížností, což ovšem neučinil.

Nedostatek zastoupení stěžovatele advokátem nemohl být zhojen ani podáním ze dne 12. 7. 2011, kterým ustanovený opatrovník stěžovatele doložil kopii dokladu o vysokoškolském právnickém vzdělání pověřeného zaměstnance opatrovníka, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. totiž ukládá, že stěžovatel musí být zastoupen advokátem, ledaže má stěžovatel sám či jeho zaměstnanec nebo člen vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Z tohoto ustanovení je třeba dovodit, že nepostačuje, má-li odpovídající právnické vzdělání zaměstnanec opatrovníka stěžovatele, neboť opatrovník byl stěžovateli ustanoven ve smyslu § 29 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), ve spojení s § 64 s. ř. s., přičemž podle § 31 odst. 3 o. s. ř. *„ustanovený opatrovník nebo jiný zástupce má stejné postavení jako zástupce na základě procesní plné moci.“* Není proto možné dovozovat, že v případě, kdy zaměstnanec opatrovníka jako zástupce stěžovatele (tedy nikoliv zaměstnanec stěžovatele samotného) má odpovídající vysokoškolské právnické vzdělání, jsou tím splněny požadavky § 105 odst. 2 s. ř. s. V této souvislosti lze poukázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2009, č. j. 4 Azs 90/2008 – 92, usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2005, č. j. 4 Azs 192/2005 – 70, a zejména též usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Azs 52/2007 – 98, v nichž zdejší soud dospěl k totožnému právnímu názoru.

Nejvyšší správní soud ve své konstantní judikatuře (viz například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2003, č. j. 2 Ads 29/2003 – 40, publikováno pod č. 6/2003 Sb. NSS, dostupné z: <www.nssoud.cz>) vyslovil, že *„pokud stěžovatel v kasační stížnosti neuvede, v jakém rozsahu a z jakých důvodů napadá rozhodnutí, proti němuž kasační stížnost směřuje (§ 106 odst. 1 s. ř. s.), a pokud stěžovatel není zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.) a tyto vady k výzvě soudu nebyly odstraněny, nelze v řízení pokračovat a soud kasační*

stížnost odmítne (§ 46 odst. 1 písm. a/ s. ř. s.).“ Nelze než konstatovat, že v tomto judikátu vymezené podmínky pro odmítnutí kasační stížnosti byly naplněny rovněž v nyní projednávané věci.

Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost nesplňuje náležitosti předepsané v § 105 odst. 2 s. ř. s., a to i přesto, že stěžovatel byl k doplnění kasační stížnosti městským soudem řádně vyzván, poučen o následcích neodstranění vad kasační stížnosti, a tato výzva byla stěžovateli řádně doručena. Kasační stížnost proto odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 37 odst. 5 s. ř. s. a § 120 s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. listopadu 2011

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu